

Høring - Endringer i energiloven om funksjonelt skille for nettforetak

Kraftfylka er en interesseorganisasjon for fylkeskommunene Troms og Finnmark, Nordland, Vestland, Rogaland, Agder, Vestfold og Telemark og Innlandet.

Innledning

Selskapsmessig og funksjonelt skille er et regelverk nedfelt i EUs tredje elektrisitetsdirektiv og gjelder for alle nettvirksomheter med inntektsramme. Det innebærer at nettforetak må skilles ut som egen juridisk enhet og ikke kan eie eller eies av konkurranseutsatt virksomhet. Den mest nærliggende løsningen for dagens integrerte foretak blir da å organisere seg med ett morselskap (holdingselskap) og med nett- og konkurranseutsatt virksomhet i hver sine datterselskap. I slike tilfeller vil selskapsmessig skille gjøre nettvirksomheten og de økonomiske overføringene mellom virksomhetsområdene mer synlige.

Med krav om funksjonelt skille i tillegg må hver av disse selskapene ha eget ledende personell og konkurranseutsatt virksomhet må ikke kunne kontrollere investeringer i monopolforetaket. Funksjonelt skille bidrar til mer uavhengige styrings- og beslutningsstrukturer mellom virksomhetsområdene. Til sammen medfører kravene til dels store endringer i enkelte selskap både når det gjelder organisering, styringsmodeller og bemanning. I dag har alle nettselskaper krav om selskapsmessig skille, men det vurderes om en grense på 10.000 nettkunder for å innføre funksjonelt skille. Dette er en skjerping av en tidligere politisk målsetning om en grense på 30.000 kunder.

Vurdering

Vi anser det som både naturlig og viktig å sikre at sektoren er best mulig organisert, slik at man effektivt kan gjøre de investeringer og tiltak som er nødvendige for å styrke forsynings sikkerheten og ta ut fornybarpotensialet. Nye, store utviklingsoppgaver krever høy kompetanse og stort fokus på oppgaver i nettet. Vi mener at et sterkt fokus på nettselskapenes nøytralitet, samt å hindre kryssubsidiering, vil øke effektiviteten i kraftsektoren og senke kostnadene for forbrukerne. Det er viktig for Kraftfylka.

Likevel mener vi det har vært for stor usikkerhet rundt innføringen av dette kravet. Funksjonelt skille kom som et krav i EUs tredje energimarkedspakke, med en frivillig grense for medlemslandene på inntil 100.000 kunder for å innføre kravet. EUs medlemsland har valgt å bruke denne grensen. I Norge har det i mange år vært

diskutert fram og tilbake rundt grensen, og forslagene har variert fra at ingen selskaper til selskaper med mer enn 30.000 kunder skal være unntatt. Det er gode grunner til å sette grensen på både 10.000 og 30.000 kunder. Vi vurderte den tidligere politiske målsetningen om en grense på 30.000 kunder som et kompromiss mellom nøytralitetskrav og unødig byråkratisering i distriktene som kunne fungere. Det viktigste nå er uansett nå at selskapene får et tydelig regelverk og ro til å implementere dette.

Konsekvenser av å sette ned grensen

Dersom man setter ned grensen fra 30.000 til 10.000 kunder vil ytterligere 26 selskaper få krav om å innføre funksjonelt skille. Disse selskapene får da krav om å skille ut ledelsen, slik at konsernleder ikke kan være involvert i nettdriften. For mange mellomstore selskaper vil det være kostnadsdrivende å for eksempel ansatte ny nettdirektør. Alle selskaper er uansett underlagt krav om selskapsmessig skille, altså at det opprettes eget nettselskap slik at monopoldriften holdes i egen virksomhet. Dette må veies opp mot en fremtidig styrking av nettselskapenes rolle som «trafikkpoliti» i et stadig mer kompleks nett, med mer uforutsigbar kraftproduksjon og mer fleksibelt forbruk. Den opprinnelige begrunnelsen for at EU i tredje energimarkedspakke åpnet opp for at selskaper under 100.000 kunder kan få unntak fra bestemmelsen om funksjonelt skille var i så måte klar:

«To avoid imposing a disproportionate financial and administrative burden on small distribution system operators, Member States should be able, where necessary, to exempt the undertakings concerned from the legal distribution unbundling requirements.»

Derfor har EUs medlemsland holdt på grensen med 100.000 kunder. Norges geografi, befolkning og struktur på nettselskaper taler for å sette grensen noe lavere. Vi må sikre god nøytralitet fra de selskapene som har mye kraftproduksjon i tillegg til nett, som dermed kan tenkes å ville gi fordeler til egen kraftproduksjon. De minste selskapene, som i liten grad driver produksjon og omsetning i konkurranse med andre, har mindre utfordringene med nøytraliteten enn de største. Vi håper derfor på en snarlig avklaring med en fornuftig nedre grense, som sikrer nøytralitet og unødig byråkratisering.

Med vennlig hilsen,



Niklas Kalvø Tessem, daglig leder